

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

DOM
2014-07-11
Meddelad i
Karlstad

Mål nr
1115--1119-14 E
1121-14 E
1124-14 E

SÖKANDE

nWise AB, 556755-0354
S:t Olofsgatan 33 B 2 tr
753 30 Uppsala

Ombud:

Advokat Anna Ulfsdotter Forssell samt
jur. kand. Sara-Li Olovsson och jur. kand. Erik Olsson
Advokatfirman Delphi
Box 1432
111 84 Stockholm

MOTPARTER

1. Landstinget i Värmland (Mål nr 1115-14)
Upphandling och avtal
651 82 Karlstad

2. Örebro läns landsting (Mål nr 1116-14)
Upphandlingsenheten
Box 1613
701 16 Örebro

3. Landstinget Sörmland (Mål nr 1117-14)
611 88 Nyköping

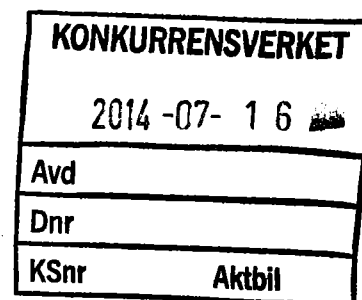
4. Landstinget Dalarna (Mål nr 1118-14)
Box 712
791 29 Falun

5. Landstinget i Uppsala län (Mål nr 1119-14)
Box 602
751 25 Uppsala

6. Landstinget Västmanland (Mål nr 1121-14)
721 89 Västerås

7. Regionförbundet Gävleborg (Mål nr 1124-14)
Box 834
801 30 Gävle

Företrädare för samtliga motparter:
Landstinget i Värmland, adress som ovan

Dok.Id 111879

Postadress
Box 568
651 12 Karlstad

Besöksadress
Rådhuset, Stora
torget

Telefon
054-14 85 00
E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se
www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se

Telefax
054-14 85 30

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

SAKEN
Offentlig upphandling

AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår nWise AB:s ansökan om överprövning.

BAKGRUND

Landstinget i Värmland genomför som företrädare för ovan angivna landsting och regionförbund (nedan benämnda landstingen) en offentlig upphandling avseende ramavtal för totalkonversation (alternativ telefoni) enligt beskrivning i en kravspecifikation och mall för upphandlingskontrakt.

Upphandlingen omfattar tre positioner,

- 1 Programvara inklusive licens för dator,
- 2 Programvara inklusive licens för surfplatta samt
- 3 Programvara inklusive licens och bärbar enhet.

Upphandlingen avser perioden den 1 maj 2014 till och med den 30 april 2016 med möjlighet för landstingen att förlänga avtalet högst 24 månader. Upphandlingen genomförs som öppet förfarande och beräknat värde uppgår till ca 5 miljoner kronor under avtalsperioden inklusive förlängningsoption. Som tilldelningskriterium gäller det för landstingen ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet enligt vad som anges under utvärdering i förfrågningsunderlaget och avtal kan komma att tecknas med maximalt fyra leverantörer i var och en av de tre positionerna. Sista anbudsdag har varit den 17 mars 2014.

I förfrågningsunderlaget 1.6 anges att eventuella frågor, begäran om förtydligande, komplettering eller förändring rörande denna upphandling ställs på internet i direkt anslutning till upphandlingens annons samt att frågor får ställas fram till 10 dagar före sista anbudsdag och att svar lämnas senast 6 dagar före angiven anbudsdag.

YRKANDEN OCH GRUNDER

nWise AB (nedan benämnt nWise), som inte lämnat in något anbud, yrkar att upphandlingen ska göras om på grund av att landstingen inte iakttagit principerna om proportionalitet, likabehandling och transparens i följande avseenden.

- Upphandlingen innehåller ett oproportionerligt skall-krav avseende användning av SIP-konto då uppställt krav begränsar olika tänkbara tekniska lösningar och att syftet med kravet hade kunnat uppnås med mindre ingripande krav. Kravet innebär dessutom att samarbete måste ske mellan leverantörer på ett sätt som är oförenligt med gällande konkurrensregler.
- Landstingen har gjort ett förtydligande av förfrågningsunderlaget som innebär en väsentlig förändring av förutsättningarna för upphandlingen.
- Utvärderingsmodellen har varit otydlig vad gäller vilka funktioner som bör finnas och som ger mervärde i form av poäng i det poängpåslag som framgår av 4.3 Utvärderingskriterier i de administrativa föreskrifterna.

Till följd av angivna brister i upphandlingen anser sig nWise varit förhindrat att lämna anbud och därigenom ha lidit eller riskerat att lida skada.

Landstingen bestrider bifall till nWise's yrkande med hänvisning till att landstingen iakttagit de principer och regler som gäller för upphandlingen

samt att nWise inte visat att bolaget lidit eller riskerat att lida skada då, bolaget inte lämnat in något anbud och ett påstående om risk för skada är otillräckligt.

PARTERNAS TALAN

Krav angående SIP-konto m.m.

I förfrågningsunderlagets kravspecifikation anges följande krav.

- 8 .Produkten ska stödja SIP enligt IETF RFC 3261 (se www.rfcedltor.org/rfc/rfc3261.txt)
- 9 Produkten ska inte vara låst eller begränsad till användandet av SIP-konto hos en viss leverantör. Produkten ska kunna registrera mot valfri SIP-registrar server, dvs. användaren ska kunna använda eget SIP-konto i enheten vid byte från annan leverantör och när som helst om så önskas på egen hand ha möjlighet att byta till annat SIP-konto. Om SIP-konto från annan leverantör används i produkten finns inget krav att kommunikation till texttelefoner skall fungera.
- 10 Om viss funktionalitet i produkten är beroende av en server ska leverantören redovisa vilka tjänster och funktioner som påverkas om SIP-konto hos annan leverantör används.

nWise har den 10 mars 2014 frågat om skall-krav 9 och 10 innebär att leverantörerna måste ha kontakt med varandra inför anbudslämnande, vilket landstingen besvarat samma dag enligt följande. *Eftersom krav 8 kräver att upphandlade produkter ska vara SIP kompatibla ställer vi oss frågande till varför leverantörerna måste ha en dialog före anbudslämnandet. Eftersom SIP är en öppen standard så kan alla leverantörer implementera den helt fritt och oberoende av varandra. Redan idag stöder vanligt förekommande*

förskrivna enheter samt på marknaden vanligt förekommande konsumentprodukter och gratisalternativ de krav som ställs i 9 och 10. Är produkten SIP kompatibel enligt krav 8 och kan registrera mot valfri SIP-registrarserver enligt krav 9 så kommer kompatibilitet mellan alla leverantörer och konsumentprodukter att bibehållas utan problem med konkurrens.

nWise anför med hänvisning till förfrågningsunderlaget och landstingens svar bland annat följande.

Att produkten ska stödja s.k. SIP-konto är i sig inget kontroversiellt och inte heller att produkten inte ska vara låst eller begränsad till användandet av SIP-konto hos en viss leverantör, utan att produkten ska kunna registreras mot valfri SIP-server. Det är även naturligt att det finns krav på att leverantören ska redovisa vilka tjänster och funktioner som påverkas om SIP-konto hos annan leverantör används.

Dock kan krav 9 läsas som att det är ett krav att full funktionalitet, med undantag för kommunikation till texttelefoner, dvs. textkommunikation, ska uppnås om ett SIP-konto från en annan leverantör än leverantören av produkten används. Detta kräver att en anbudsgivare samarbetar med andra leverantörer inför anbudslämnande eftersom skall-kraven i kravspecifikationen, specifika krav enligt punkt 4.4.1 i de administrativa föreskrifterna, ska testas och verifieras som ett led i anbudskvalificeringen. Detta är anledningen till att nWise ställt frågan om kontakter mellan leverantörer.

För att uppnå efterfrågad funktion i produkten, krävs att den modifieras i samarbete med andra leverantörer, eftersom det annars är omöjligt att anpassa produkten till att fungera avseende ljud och bild vid byte av SIP-konto. Det innebär att anbudsgivare måste samarbeta och kommunicera inför anbudslämnande och därmed exempelvis avslöja sin intention att delta i den aktuella upphandlingen, vilket strider mot konkurrensreglerna.

Kravet i punkt 9 är varken nödvändigt eller lämpligt i förhållande till det eftersträvade syftet, vilket rimligen är att medge viss flexibilitet för användarna. nWise har full förståelse för att användare kan vilja byta SIP-konto under produktens livslängd och anser att detta är ett fullt rimligt krav. Dock innebär den omständigheten att kravet på full funktionalitet (med undantag för telefoni till texttelefoner samt proxytjänst) måste vara uppfyllt redan vid anbudslämnande, och är föremål för anbudskvalificering, att samarbete i strid med konkurrensreglerna måste ske. Om kravet hade varit formulerat som ett kontraktsvillkor som skulle vara uppfyllt vid avtalets ikraftträdande, och dialog mellan olika leverantörer hade skett när kontrakt väl var tecknat när leverantörerna inte längre konkurrerar med varandra i upphandlingen, hade det inte varit konkurrenssnedvridande. Vidare är den

negativa effekt som kravet får för anbudsgivarna och konkurrensen i upphandlingen oproportionerlig och överdriven jämfört med det eftersträvade syftet, eftersom åtminstone nWise - som inte kan uppfylla kravet i fråga på egen hand utan måste samarbeta med andra leverantörer inför anbudslämnande - inte kan delta i upphandlingen med mindre än att riskera att bryta mot konkurrensrättsliga regler. Därtill är det aktuella kravet inte objektivt utformat eftersom det gynnar leverantörer som redan har befintliga samarbeten på plats.

Landstingen anför beträffande kraven på SIP-konto m.m. bland annat följande.

nWise har hittills haft en marknadsmodell där man erbjudit en billig produkt som på grund av sitt låga pris hamnat högt i rang i upphandlingar, men där man efter avtalsperiodens slut sålt dyra uppgraderingslicenser. Andra leverantörer har haft produkter som varit dyrare i inköp men som varit öppna och inte haft någon begränsning i att använda SIP-konto från en viss leverantör eller krav på uppgraderingslicenser efter periodens slut. nWises produkter likna en prenumeration där kostnaderna stiger ju längre perioden går, medan andra leverantörers produkter kan jämföras med ett engångsköp. För att på ett rättvist sätt kunna jämföra produkter från alla leverantörer har landstingen i förevarande upphandling valt att upphandla endast totalkonversationsenheter som är öppna att använda mot valfritt SIP-konto, och som inte är bundna till en specifik leverantör.

Inga andra leverantörers produkter påverkas på det sätt som nWise påstått vid ett eventuellt byte. Landstingen har ett exempel på en TM-9000 där landstingen ändrat kontouppgifterna och framgångsrikt registrerat och kunnat genomföra samtal med SIP-konto hos annan leverantör på en annan domän. Det finns även konsumentprodukter på marknaden och gratisalternativ som uppfyller landstingens krav utan att samarbeta med varandra.

nWise anger att: "Landstinget hade även kunnat ställa upp krav på bibehållen funktionalitet efter byte av SIP-konto som kontraktsvillkor, dvs. krav som inte behövde vara uppfyllda vid anbudslämnande utan först vid avtalets ikraftträdande.". Det nWise menar är således att om man haft mer tid på sig så skulle man ha kunnat omarbeta sin produkt så att de krav som nWise ansökan om överprövning bygger på skulle kunnat uppfyllas. Det är således inte landstingens krav i sig som är problemet utan det faktum att nWise i dagsläget inte har produkter som uppfyller kraven.

Sammanfattningsvis kan landstingen konstatera att när nWise talar i generella termer menar nWise i de flesta fall att detta egentligen syftar på egna produkter. Om de krav som nWise åberopar som grund för sin begäran om överprövning skulle tas bort skulle det endast gynna nWise självt eftersom andra leverantörer inte påverkas då deras produkter redan uppfyller de omtvistade kraven. Ett sådant förfarande skulle då snedvrیدا konkurrensen och vara diskriminerande mot andra. Att nWise inte har den efterfrågade produkten med de efterfrågade egenskaperna i sitt sortiment verkar ostridigt eftersom nWise inte ens lämnat anbud. Att en efterfrågad produkt inte finns att tillhandahålla kan aldrig anses strida mot några konkurrensregler, särskilt mot bakgrund av att landstingen har erhållit anbud från leverantörer som uppfyller landstingens krav. Konkurrensen är således tillgodosedd. Kraven på viss angiven funktionalitet kräver inte någon form av samverkan mellan leverantörer för att kunna lämna anbud. Kravet är inte heller oproportionerligt, diskriminerande eller osakligt samt snedvrیدer inte konkurrensen.

Förtydligande – förändring av förfrågningsunderlag

nWise anför i detta avseende bland annat följande.

Krav nr 9 i upphandlingen har inneburit att om SIP-konto från annan leverantör används i produkten finns inget krav på att kommunikation till texttelefoner ska fungera. Krav nr 9 har således inte över huvud taget reglerat vilka eventuella krav på övrig funktionalitet hos produkten efter byte av SIP-konto som ställts upp. Av krav nr 10 i upphandlingen framgår inte heller något krav på någon särskild funktionalitet, utan endast information om vilka tjänster och funktioner som kan påverkas. Först i och med landstingens publicerade information den 13 mars 2014 klargjordes att samtliga funktioner i produkten ska fortsätta finnas, förutom text och proxyserver.

Landstingen anför bland annat följande.

Förtydligandet har inte medfört att någon ytterligare information kommit fram som inte redan funnits angiven i förfrågningsunderlaget från början. Det är märkligt om nWise tidigare, dvs. före förtydligandet, tolkat krav 10 som en tillåtelse att gå utanför de krav som finns tydligt specificerade. Ingenstans i landstingens förfrågningsunderlag eller landstingens information i övrigt finns att läsa att övriga skall-krav plötsligt skulle vara undantagna.

Utvärderingsmodellen

I de administrativa föreskrifterna 4.3 utvärderingskriterier anges att en utvärderingsmodell kommer att användas där jämförelsevärde är offererat pris plus påslag. Påslaget är poäng i kronor, där mellanskillnaden mellan maxpoäng och leverantörens uppnådda poäng omvandlas till kronor och läggs som ett påslag på leverantörens offererade pris. Därvid gäller för

position 1 maxpoäng = 69 poäng

position 2 maxpoäng = 54 poäng

position 3 maxpoäng = 54 poäng

Uppnådd max poäng innebär 0 kronor i påslag medan lägre poäng innebär 500 kronor i påslag per poäng. Vidare anges att kriterierna i kravspecifikationen kommer att poängsättas enligt nedanstående skala.

0 poäng Ger inget mervärde

1 poäng Ger ett litet mervärde

2 poäng Ger ett stort mervärde

3 poäng Ger ett mycket stort mervärde

Anbud med totalt lägst jämförelsevärde rangordnas som nr 1 och näst lägst jämförelsevärde rangordnas som nr 2 osv.

nWise anför beträffande utvärderingsmodellen bland annat följande.

Utvärderingen av bör-kraven ska göras enligt en mycket otydlig poängskala där det inte kan utläsas vad som ger visst mervärde eller vad landstingen kommer att fästa vikt vid under utvärderingen. Dessutom anges i kravspecifikationen - specifika krav för samtliga tre positioner, att jakande svar ger 3 poäng medan nekande svar ger 0 poäng per bör-krav. Det framgår dock inte vad för typ av svar som kan ge 1 eller 2 poäng.

Bör-kravens formuleringar är mycket otydliga. Det framgår inte vad som krävs för att en viss poäng ska uppnås. Utvärderingsmodellen ger således inte någon ledning för vad som ska anses vara högt eller lågt mervärde vid utvärderingen eller exakt vad som ingår i utvärderingen. Detta innebär att det är oerhört svårt för leverantörerna att kunna förutse i rimlig utsträckning vilket mervärde dess apparat har för varje utvärderingskriterium och försöka lämna ett konkurrenskraftigt anbud.

Landstingen anför bland annat följande.

Landstingen medger att utrymme för att sätta 1 eller 2 poäng inte finns. I övrigt framgår vad som tillmäts betydelse av de tre produktspecifika kravspecifikationerna tillsammans med vad som i övrigt framgår av de administrativa föreskrifterna. Viss subjektivitet är ofrånkomligt vid bedömning av kvalitetskriterier.

SKÄL FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt nämnda bestämmelse i 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Krav på SIP-konto m.m.

Parterna har framfört omfattande och delvis svårtillgänglig teknisk argumentation rörande de av landstingen önskade produkterna, och huruvida olika lösningar är möjliga eller inte. Förvaltningsrätten avstår från att närmare redogöra för denna argumentation eller bemöta den, utan inriktar sig på det som rätten uppfattar som de principiella huvudargumenten.

Det är ostridigt att kravet på att produkten (med undantag för texttelefoner) ska kunna fungera om användare byter SIP-konto till annan leverantör i

och för sig är rimligt och motiverat. Av praxis framgår även att det är den upphandlande myndigheten som avgör vad myndigheten vill upphandla och vilka krav som ska ställas på produkter och tjänster, under förutsättning att det sker med iakttagande av de grundläggande principerna för offentlig upphandling och övriga bestämmelser i LOU.

Såsom kravet språkligt är formulerat verkar det inte förutsätta någon sådan samverkan mellan leverantörerna som nWise hävdar. Det kan noteras att det hos förvaltningsrätten enbart är nWise som kommit med här aktuella anmärkningar mot upphandlingen, vilket i viss mån talar emot att det skulle upplevas som ett generellt problem bland tänkbara leverantörer. Det är möjligt att nWise, på grund av utformningen av sina produkter, har svårt att uppfylla kravet utan samverkan med andra leverantörer. Detta gör dock inte i sig att kravet är otillåtet. Det ligger i sakens natur att önskemål om hur en produkt ska se ut kan passa mer eller mindre väl överens med olika tänkbara leverantörers produktsortiment. Kravet på att behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande objektivitet sträcker sig inte så långt att upphandlande myndighet måste anpassa sina produktkrav så att alla tänkbara leverantörer ska kunna uppfylla dem.

Enligt förvaltningsrättens mening har nWise inte övertygande visat att det aktuella kravet på efterfrågad produkt innebär att leverantörer generellt sett (inte bara nWise) måste samverka på ett otillåtet sätt, eller att det annars är oproportionerligt eller stridande mot LOU. Förvaltningsrätten anser det inte heller oproportionerligt att kravet ska vara uppfyllt vid inlämnandet av anbudet. En upphandlande myndighet kan ha goda skäl att redan vid utvärderingen veta om de produkter som erbjudits genom anbudet uppfyller de önskemål man har.

Förtydligande – förändring av förfrågningsunderlag

Landstingen har i det omstridda meddelandet den 13 mars 2014 besvarat en fråga från nWise enligt följande. ”*Information om obesvarad fråga. Nedan följer svar på frågan om det finns någon maximumnivå för förändrad funktio-nalitet i de fall brukaren byter SIP-konto. Enligt krav 9 gäller följande: ”Om SIP-konto från annan leverantör används i produkten finns inget krav att kommunikation till texttelefoner skall fungera.” Texttelefon-samtal går som du skriver över en gateway och om användaren byter till SIP-konto hos annan leverantör är det utanför ursprunglig leverantörs förmåga att tillhandahålla denna funktionalitet. Därför finns det specificerat att kravet att kunna ringa texttelefoner i PSTN nätet inte är bindande om användaren byter SIP-konto. Detsamma gäller proxy. I krav 56 som är ett ”bör” krav står följande: ”I de fall användaren väljer att byta till annat SIP-konto än det leverantören av produkten erbjuder bör produkten kunna använda sig utav proxytjänst även hos annan leverantör i de fall SIP-konto hos den andra leverantören stödjer detta.” Bör-krav 56 uppfylls om det i programvaran finns stöd att använda proxy från annan leverantör, förutsatt att denna erbjuder den möjligheten i sin SIP-tjänst. Övriga krav gäller som vanligt enligt kravspecifikationen.”*

Vad nWise väsentligen gjort gällande är att den sista meningen i landstingens svar - ”övriga krav gäller som vanligt enligt kravspecifikationen” - innebär en sådan förändring av förfrågningsunderlaget att det strider mot de grundläggande principerna för offentlig upphandling. Enligt förvaltningsrättens mening innebär upplysningen i sig inte något annat än det självklara att ett antal krav gäller enligt kravspecifikationen. Förvaltningsrätten finner inte heller att sammanhanget eller omständigheterna i övrigt ger anledning till annan tolkning eller innebär sådan förändring av förfrågningsunderlaget att förutsättningarna för att lämna anbud ändrats. Mot den bakgrunden har nWise inte visat att landstingen brutit mot de grundlägg-

gande principerna eller andra bestämmelser i LOU genom meddelandet den 13 mars 2014.

Utvärderingsmodellen

Det är ostridigt och framgår av handlingarna i målet att förfrågningsunderlaget är missvisande beträffande de poäng som används för påslag då poängskalan anger 0, 1, 2 och 3 poäng medan endast 0 och 3 poäng använts i utvärderingen. Förvaltningsrätten anser dock inte sannolikt att vare sig detta eller eventuella andra brister i utvärderingsmodellen hindrar eller avskräcker leverantörer från att lämna anbud. N Wise har inte lämnat något anbud, och förvaltningsrätten bedömer inte sannolikt att eventuella vagheter och otydligheter i utvärderingsmodellen har orsakat detta. Snarare beror detta på de ovan behandlade omständigheterna, dvs skullkrav på själva produkten som n Wise inte ansett sig kunna uppfylla. Förvaltningsrättens slutsats är att eventuella brister i utvärderingsmodellen inte medfört någon sådan skada eller risk för skada för n Wise som krävs för att någon åtgärd gentemot upphandlingen ska vara aktuell.

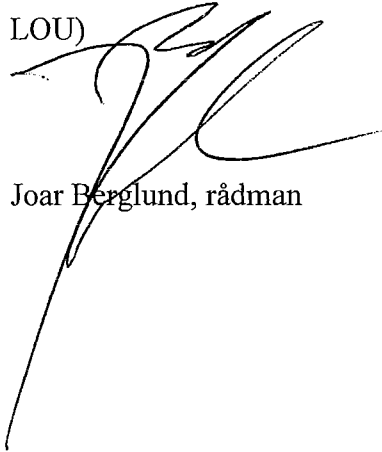
Sammanfattning

Förvaltningsrätten anser inte att de ovan redovisade tre huvudgrunder som n Wise åberopat är hållbara. Då n Wise inte heller i övrigt har visat att det finns skäl att upphandlingen ska göras om ska dess ansökan avslås.

ÖVERKLAGANDE

Denna dom kan överklagas. Hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1B

LOU)

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Joar Berglund', written over the text 'LOU)'. The signature is stylized and cursive.

Joar Berglund, rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.